

Helena Tsiparis
helena.tsiparis@skane.se

YTTRANDE

1 (3)

Datum 2023-09-29

Ärendenummer 2023-POL000267

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

linnea.carlen@regeringskansliet.se

Region Skånes yttrande över rapporten "Kortare ledtider för elnätutbyggnad – Utveckla arbetssätt och parallella processer" Ei 2023:9

Regeringskansliets diarienummer: KN2023/03008

Region Skåne har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerad rapport och önskar framföra kommentarer enligt nedan.

Region Skånes ansvar och arbete inom området

Region Skåne har ansvar för vård och hälsa i Skåne samt ett samordnande ansvar för Skånes utveckling, enligt Lag 2010:630 och lagändring 2019:944 om regionalt utvecklingsansvar. Detta ansvar innebär att utarbeta och fastställa en strategi för regionens utveckling och samordna insatser för genomförandet av denna samt att upprätta och fastställa planer för regional transportinfrastruktur. Region Skåne är också regional kollektivtrafikmyndighet i Skåne län, vilket innebär det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken. Region Skåne upprättar också den regionala transportinfrastrukturplanen som pekar ut de strategiska satsningarna på regional transportinfrastruktur såsom vägar och cykelvägar samt satsningar på kollektivtrafik. Region Skånes gällande länsplan 2022–2033 syftar till att skapa ett transporteffektivt samhälle. Region Skåne upphandlar och driver kollektivtrafiken i Skåne. Samtidigt arbetar Region Skåne mot de mål som är uppsatta i Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050, med mål om en ökad andel gång, cykel och kollektivtrafik i färdmedelsfördelningen.

Region Skåne har sedan januari 2019 även ansvar för den regionala fysiska planeringen i regionen, samt uppdraget att ta fram *Regionplan för Skåne 2022–2040* som beslutades i juni 2022. Region Skåne gör även regionala bedömningar av den ekonomiska utvecklingen samt prognoser över sysselsättning och tar årligen fram befolkningsprognoser och hushållsprognoser för Skåne och dess kommuner samt skattningar av den faktiska efterfrågan på nya bostäder.

Region Skåne har tagit initiativ till *Skånes Effektkommission* som bildades i februari 2021 med syfte att samla skånska aktörer som gemensamt kan förbättra elförsörjningen vad gäller leveranssäkerhet, kostnad och miljö. Egna analyser samt utbyte med myndigheter, energiaktörer och skånskt näringsliv har gett en klar bild över det allt större effektbehovet.

Genom *Skånes Elektrifieringslöfte* vill aktörerna gemensamt arbeta för att ställa om de regionala godstransporterna till eldrift.

Region Skåne yttrar sig över rapporten *Kortare ledtider för elnätutbyggnad – Utveckla arbetssätt och parallella processer* utifrån ovanstående ansvar och arbetsområden.

Region Skånes synpunkter

Region Skåne ser det som angeläget och viktigt att det blir kortare ledtider för elnätutbyggnad, som en förutsättning för en ökad elproduktion. Skånes elförsörjning är bristfällig på flera sätt, bland annat är den regionala elproduktionen låg i förhållande till elanvändningen. Detta är en orsak till högre elpriser i södra Sverige jämfört med övriga Sverige, vilket även påverkar det skånska näringslivets konkurrenskraft och Skånes attraktivitet för utländska företagsetableringar samt möjligheten och intresset hos etablerade nationella och utländska företag i regionen att investera för tillväxt.

Region Skåne anser att Energimarknadsinspektionens åtgärdsförslag går i rätt riktning men ser att ytterligare kan göras för att korta ledtiderna. Region Skånes kommentarer kan sammanfattas enligt nedan:

- En beskrivning av den regionala nivån i kapitel 2 saknas,
- Det regionala utvecklingsuppdraget bör tas i beaktande när åtgärdsförslagen tas fram,
- Regional planering utgör ett lämpligt forum för hantering av energiplanering,
- Energiplanering bör ses utifrån olika planeringsnivåer och även involvera den regionala nivån

Regional utveckling som ett gott exempel

När det kommer till den regionala rollen i förhållande till nätutveckling är det värt att lyfta det regionala utvecklingsuppdraget. Ett gott exempel på hur samverkan mellan region och elnätbolag kan bidra till nätutvecklingsprocessen är Skånes effektkommissions prognoser för elanvändning och effektbehov (www. effektkommission.se). Här kopplas regionernas samhällsekonomiska prognoser och data om befolkningsutveckling, bostadsbyggande, sysselsättning och ekonomisk utveckling samman med elnätsägarnas nätdata för att skapa en gedigen prognos för framtida elanvändning och effektbehov. Effektkommissionerna är ett gemensamt kunskapsunderlag och kommunikationsverktyg för kommuner, elnätbolag, länsstyrelse och andra aktörer som är en del av nätutvecklingsprocessen. Det underlättar bland annat för kommuner att tidigt i utvecklingsfasen av nya bostads- eller industriområden identifiera områden med snabbt växande behov av effekt, så att elnätsägaren kontaktas med god framförhållning. Detta möjliggör även samplanering av elnätutbyggnad med annan infrastruktur. Elnätsägarna kan å sin sida vara säkra på att de har fått in rätt och jämförbart underlag från kommuner och region, men även från underliggande/angränsande och överliggande elnät.

Det är också viktigt att tänka in de kommande nätutvecklingsplanerna som ett verktyg för att korta ledtiderna. Även här är gemensamma prognoser för elanvändning och effekt ett viktigt för att skapa transparens och möjliggöra samplanering, både över administrativa gränser och angränsande/överliggande elnät. Inom ramen för arbetet bör även

möjligheterna för föregripande elnätsinvesteringar utredas, givet att det föreligger en prognos av hög kvalitet och som samhällsaktörerna har enats om.

Regional planering som ett verktyg för energiplanering

Regionplan för Skåne 2022–2040 lyfter betydelsen av att främja utvecklingen av transmissionsnät, regionnät och lokalnät i den fysiska planeringen och främja utbyggnaden av fossilfri energiproduktion. Region Skåne vill lyfta att regionerna fyller en roll i detta arbete utifrån ansvaret för regional fysisk planering enligt kap 7, plan- och bygglagen (2010:900). Regionplanen utgör ett lämpligt forum för hantering av mellankommunal och regional energiplanering. Elnätsutvecklingsfrågor sträcker sig över kommunala och regionala gränser och samverkan blir viktigt för att underlätta dessa processer. I åtgärdslistan nämns länsstyrelsens och statens underlag men även regionerna kan ha relevanta planeringsunderlag att tillgå tidigt i processen.

Energiplanering bör ses utifrån olika planeringsnivåer och involvera både den nationella, regionala och lokala nivån. Dialog och samverkan skapar förutsättning och förutsägbarhet i processen, exempelvis kan etableringen av elintensiva verksamheter med fördel diskuteras över administrativa gränser.

Med vänlig hälsning

Anna Jähnke

Ordförande

Anna Pettersson

Utvecklingsdirektör